

سرمقاله

حج، آینه تمام نمای دین و نمایشگر تمامت ابعاد فرهنگ اسلامی است.

حج، تجلی مکتب، تبلور اسلام و جلوه گاه عینی حقایق الهی است.

حج، میعادگاه حضور گسترده امت مسلمان از همه سوی جهان اسلام در «معبد عشق» و «میقات عرفان و شعور» است برای دست یافتن به هویت راستین و منش والای انسانی و الهی.

حج، رهیدن از خود، پیوستن بحق، گام نهادن بر هوس و بر آمدن بر ستیغ معرفت است و پیراستن جان از آلودگیهای گونه گون و آراستن به زیبائیاها.

حج، تبلور شکوه و تجلی قدرت امت

مسلمان و نمایشگاه حضور همدلان و همراهانی است که ناهمگونی «سیما» را با همگونی «سیرت» پیوند می‌زنند، تا شعار وحدت را فراتر از شکلها، رنگها و معیارهای جغرافیایی و نژادی تحقق دهند و تعالیم آیین وحدت آفرین اسلام را عینیت بخشند.

حج، این مجمع شگرف، به تعبیر آن قافله سالار بزرگ و فریادگر بی‌بدیل مظلومیت امت، حضرت امام خمینی رضوان الله علیه: «کنگره سراپا سیاست که به دعوت ابراهیم و محمد صلی الله علیهما برپا می‌شود و از هر گوشه دنیا و از هر فج عمیق در آن اجتماع می‌کنند، برای منافع ناس است و قیام به قسط است و در ادامه بت شکنی‌های ابراهیم و محمد است، و طاغوت شکنی‌ها و فرعون زدودن‌های موسی است...»

(صحیفه نور، ج ۲۰، ص ۱۸)

حاجیان، از آبادیها، شهرها، کشورها و سرزمینهای دور و نزدیک به «میعاد» می‌روند، تا «در طواف حرم خدا، که نشانه عشق به حق است دل را از دیگران تهی کنند» و در لمس «حجرالأسود» با خدا بیعت بندند، و در صفا و مروه، با صدق و صفا در یافتن محبوب سعی کنند، و با حال شعور و عرفان در مشعرالحرام و عرفات بر اطمینان قلب در

جهت وعده‌های حق بیفزایند و در منی به آرزوی‌های حقانی دست یابند^۱ و...»

مؤمنان در این سفر به سرزمینی گذر می‌کنند که، کوهها، دشتها، صحراها، کویها و برزنهاش یکسر خاطره است. خاطره رشادتها، استواریها، راست قامتیها، بلندنگریها، عزت منشی‌ها و صلابت‌های مردی از سلاله آدم، سلسله آزادان، رادمردان و آزادی آفرینان، بر ستیغ جایگاه رسالت و نبوت حضرت محمد (ص). و آینه‌های روشن جمال الهی انسانهای والایی چون: خدیجه، علی، فاطمه، دیگرها و دیگرها.

و همگامان و قله‌سانان در کنار آنان، ایثارگرانی چون حمزه سیدالشهداء، ابوذر، مقداد، سلمان، بلال و عمار و...

آنجا هر دو سوی سکه شکل‌گیری این انسان را توان دید، در آن سرزمین، سرزمین وحی و تابش انوار حق و زیر همان آسمانی که روزگاری جبرئیل امین پیام الهی را به برگزیده‌ترین انسان عصرها و نسلها، پیامبر فرو می‌خواند، پاک چهره‌گانی را که جز

«حج» و سرزمین مکه و مدینه پیوستگی داشته باشد.

«میقات» دست یاری همگان را خواهد فشرد به قلمی یا قدمی و یا به هرآنچه در این راه یاری دهند و برای رسیدن به مقصد و مقصود فروغی بیشتر افکنند.

صفحات «میقات» ویژه «حج» خواهد بود، اکنون اندکی گسترده تر فصول آن را بازگوئیم:

از تاریخ مکه، مدینه، سرزمین جزیره العرب، جغرافیای سیاسی آن در طول تاریخ، حاکمیتها و سیاستهای آن سخن خواهد رفت.

بررسیهای تاریخ کعبه، مسجدالنبی، سیر تحولات و شکل گیریهای گوناگون آن، گزارش چگونگی های حوادث مربوط به آن مسجد عظیم نیز مجال نشر خواهد یافت.

نگرشها، باورها، آیینهای مختلف در باب حج، سفر حج، زیارت خانه خدا در میان ملتها، قومها، نژادهای گوناگون نیز می تواند صفحاتی از «میقات» را به خود اختصاص دهد.

شناسایی و شناساندن ابعاد عرفانی، سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و فقهی حج بی گمان بیشترین جلوه گاه فصول «میقات» را

شرف، رادی، عزت و صلابت در راه حق نمی شناختند و فرومایگانی که جز به ناروایها، ستیزه گری با حق و خیره سری در مقابل تلالو ایمان به چیزی روی نمی آوردند توان دید... و این آیا شگفت و تنبه آفرین نیست.

سخن کوتاه کنیم...

حج جلوه همه اسلام است، حقایق و تعالیم آن، عرفان و شناخت آن، تاریخ و فرهنگ آن و...

و اکنون «میقات» - که خواهد کوشید «میعادگاه» تمام متفکران، عالمان، نویسندگان، شاعران، ادیبان و مورخان و همه آنانی که به فرهنگ بالنده حج می اندیشند، باشد - با حضور فروتنانه خود در خانواده بزرگ مطبوعات، در پی آن است که گامی باشد در بازشناسی «حج» و فرهنگ آن.

«میقات» کوششی است در جهت شناخت دقیق، شامل و همه جانبه، تاریخ، فرهنگ و آیین حج و هر آنچه به گونه ای به

مراسم شکوهمند حج که «قیاماً للناس» است، بی‌گمان از آن همه، و متعلق به تمام امتی است که شیدای حق و دل داده به خداوندند. و اکنون که انقلاب مقدس اسلامی در سرزمین عزیز ایران، آن را به «ام‌القرای» جهان اسلام تبدیل کرده است، تأثیر برگزاری هرچه باشکوه‌تر، استوارتر، دلپذیرتر و آموزنده‌تر آن در برکشیدن نام اسلام و زیبای نشان دادن چهره‌ی والای اسلام، غیر قابل انکار است. پیشنهادها، راهنمائیها، و ارزیابی‌های دقیق از این کنگره‌ی عظیم و طرحها و دیدگاهها مقتضی است و کارآمد.

«میقات» از همه‌ی آنانکه در این باب اندیشیده‌اند نیز می‌خواهد که برای هر چه بیشتر نزدیک ساختن این مجمع سترگ الهی و انسانی به اهداف والای آن، دریغ نورزند. و...

مدیر مسئول

باید شکل دهد. از این روی «میقات» در انتظار بررسیهای استوار و ژرفنگرانه‌ی عالمان و آشنایان معارف دریاوار مکتب اسلام است که در این باب قلم زنند و تشنگان حقیقت و راهیان نور را بهره‌رسانند.

آنانکه توفیق زیارت یافته‌اند و از جذب و کششهای والای خانه خدا و حرم رسول‌الله بهره‌ها گرفته‌اند و کوششهای راهیان وادی نور را دیده‌اند، بی‌گمان خاطره‌ها اندوخته و نکته‌های گفتنی و ثبت کردنی بسیار دارند. بسیاری از این خاطره‌ها از یکسوی می‌تواند در ترسیم باورها، فرهنگها و نگاهها و نگرشهای گوناگون ملتها در چگونگی این عبادت بزرگ سودمند افتد و از سوی دیگر افزون بر آموزندگی و تنبہ‌آفرینی می‌تواند در ریشه‌یابی باورها و اعتقادات و نیز رقم زدن و ترسیم کردن تأثیر و تأثر فرهنگها کارآمد باشد. بنابراین «میقات» از همه‌ی اینگونه کسان دعوت می‌کند، که خاطره‌ها، یادها، نکته‌های خواندنی و ماندنی خود را برای نشر در اختیار آن قرار دهند.

پاورقی:

۱ - با بهره‌وری از پیام بلند حضرت امام رضوان‌الله علیه به زائران حج / ۱۳۶۵.